

Programımız Anarşist Devrimdir

Anarşistlerin Teori ve Pratik Tartışmaları (5)

Meydan Gazetesi

04.05.2020

İçindekiler

Devrimci Anarşist Perspektif	3
Gerçekleşen Devrimler	4
Devrimciler Reformları Desteklemeli Mi?	5
Anarşistler Devletten Talep Edilen Reformları Desteklemeli Mi?	6
Reformizm Değil Reform	7

Gazetemizin bu sayısında, bir önceki sayıda başladığımız evrim ve devrim üzerine düşüncelere ilişkin tartışmalara devam ediyoruz. Anarşistlerin devrim, insan doğası, toplumun örgütlenmesi üzerine düşüncelerini tarihsel bir bakış açısıyla ortaya koymaya çalıştığımız bu bölümümüzde daha önce evrim ve devrimin olgusal açıdan birbirini besleyen iki kavram olduğuna ve pratikte de bunun karşılığını aldığımızla ilişkin saptamaların olduğu bir yazı yayınlamıştık. Bu sayıda ise Wayne Price'ın 2006 yılında kaleme aldığı "Programımız Anarşist Devrimdir" başlıklı yazıyı, toplumsal mücadeleler tarihinde önemli bir açmaz olan bu konuya ilişkin zihin açıcı olarak gördüğümüz için siz okuyucularımızla paylaşıyoruz.

Devrimci Anarşist Perspektif

"Devrim" kelimesinin anlamı ve mümkün olup olmadığı üzerine tartışmalar mevcut. Devrimciler reformları desteklemeli mi? Onları devletten talep etmeli miyiz? Devrim şiddet içermeli mi?

İsa'nın yaşadığı dönemde, söylentiye göre bir putperestin Haham Hillel'e gidip Yahudiliğe geçeceğini ifade ettiği bilinmektedir. Eğer Hillel dinini zamanında açıklayabilseydi, bu arayıcı tek ayak üstünde duracaktı. Hillel ise adamı kovmak yerine, "Sana yapılmasını istemediğin kötülüğü başkasına yapma (Altın Kural'ın bir versiyonu). Kural budur (Tevrat); geride kalan her şey yorumdan ibarettir" dedi.

Eğer birisi, yoldaşlarının ve benim tarafımdan savunulan politik teoriyi açıklamam için bana meydan okuyacaksa, tek ayak üstünde duruyorken, "Programımız anarşist devrimdir" demeliyim. Ya da benzer başka bir şey, "Programımız liberter sosyalist devrimdir" gibi, ya da "...uluslararası proleterya devrimi -veya dünyanın bütün ezilenlerinin ve işçi sınıfının gerçekleştireceği devrim" (bunların hepsini aynı şeyi ifade ediyor gibi ele alıyorum). Geride kalan her şey, o her şey çok önemli olsa da, "yorumdan" ibarettir: artı değer ve sömürü ilişkisi, devletin doğası, ailenin rolü vb. gibi.

"Devrim" sözcüğü sıklıkla, toplumda köklü bir değişimi ifade etmek için kullanılır. Pek çok insan için bu korkunç bir konsepttir, katliam ve manasız şiddet anlamına gelir. İşin garip yanı, ben bir devrimin içinde doğduğu için gurur duyanların olduğu bir ülkede yaşadım. Bu sözcük aynı zamanda heyecan verici bir değişiklik anlamına gelmek üzere oldukça anlamsız bir şekilde de kullanılır, bir Bankacılık Devrimi!, ya da Otomotivde Devrim! ve ya Rujda Devrim! gibi sunulan hizmet/ürün reklamlarında görüldüğü şekliyle...

"Devrim" sözcüğü kökeni itibariyle, "devirmekten" yani alt üst etmekten gelir. Yöneten sınıfı alaşağı etmek (ya da devirmek) demektir. Böylece toplumun yapısında gerekli değişikliklerin yapılması bağlamında, üstte bulunanlarla, daha önce altta bulunanların yer değiştirmesidir. Tarih boyunca, -yeni patronlar kitleleri yalnızca eski patronları alaşağı etmek için bir araç olarak kullanmış olsa - ve genelde işçi sınıfına bazı ayrıcalıklar kazandırmış olsa dahi- devrimlerde yöneten elitin bir başkasıyla yer değiştirdiğine tanık olduk.

Anarşist devrim ise, şimdiye kadar görülmüş en bütünlüklü devrimi öneriyor, yalnızca bir yönetici sınıfın (yani kapitalistlerin) devrilmesini değil, yönetici sınıfın bütün varoluşuyla devrilmesinden söz ediyor. Bir azınlığın bir başkası tarafından devrilmesi yerine, kapitalist azınlığın dünyanın çoğunluğu tarafından devrilmesini öngörüyor. Gücü ele geçirme eylemiyle, işçiler sınıfların sonunu ve tüm baskının, adaletsizliklerin sonunu işaret edeceklerdir. Dünyanın yaptığı işte uzmanlaşmış, yönlendiren, karar veren ve sömüren bu sabit katmanın varlığına son verilecektir.

Bir devrim, gerçekleşebilecek en demokratik olaydır. O, halkın tarihe baskın yapmasıdır. Anarşist devrim, işçi sınıfının yönetenlere ve onlara ne yapmaları gerektiğini söyleyen elitlere olan bağlılığını kesmeye karar vermesiyle ortaya çıkar. Yani insanlar yalnızca kendilerine ve birbirlerine güvenmeye karar verdiklerinde. Devrim, öncelikle bir kez ve bütün yönetimin, yönetenler ve yönetilenler arasındaki ayrımın sona ermesiyle gerçekleşir.

Gerçekleşen Devrimler

Eğer kafamızı pencereden dışarıya çıkarıp ABD dışındaki diğer endüstriyel (küresel kapitalist) devletlere bakacak olursak, açık bir şekilde herhangi bir toplumsal devrimden uzak olduğumuzu görürüz. İşçiler genelde kapitalist sistemi kabul eder. Genel refah, az ya da çok sürüyor gibi görünmektedir. ABD kendini, bir zamanlar “sosyalizm” ve “komünizm” anlamına geldiğini iddia eden ve “Sizi gömeceğiz!” diyerek övünen Sovyetler Birliği’ni yok etmiş gibi göstermektedir. Burjuva ideologları “tarihin sonunu” ve “Yeni Dünya Düzeni’ni” ilan ediyorlar. En azından, Irak Savaşı ABD’nin emperyal gücünün oldukça gerçek limitlerini göstermeden önce bunu ilan ediyorlardı.

Yine de bizler biliyoruz ki devrimler var, hem de büyük, dünyayı sallayanlarından. Nadiren gerçekleşirler, çünkü çoğu zaman halk yapması gerektiğini hissettiği şey neyse onu yapar, katlanmak zorunda olduğu ne varsa katlanır ve elinden gelenin en iyisini yapar. Ancak bazen, verili koşulların değişkenliği insanları sarsar, öyle ki aniden daha iyi bir dünyaya olan umudu onlara kazandıracak kadar. Sonra isyan ederler ve “cennet fırtınası” kopar. Günümüzde devrimciler genelde yenilmiştir. Ancak bazen de başarılı olmuşlardır, bu yalnızca bir elitin yerine daha az baskıcı ya da daha iyi yeni bir elitin geçmesine neden olmuş olsa bile. İçinde yaşadığımız kapitalist sistem, bir dizi devrimin ardından iktidarı ele geçirmiştir. “Atlantik Devrimi” olarak isimlendirilen bu devrim; İngiliz Devrimi (Cromwell ve diğerlerinin), Amerikan Devrimi, Fransız Devrimi, Latin Amerika Devrimleri (Bolivar ve diğerlerinin) ve çoğu başarısız olan Avrupa çapındaki 1848 Devrimleri’nin arasına dahil edilir. Bunlar modern dünyayı yaratan burjuva-demokratik devrimlerdi. Kapitalizm tarafından sağlan her türlü demokrasi, özgürlük ve endüstriyalizmin sunduğu sosyal olanaklar, bu halkçı devrimlerden kaynaklanıyordu.

Politik istikrarsızlık, devrim, devrim girişimi ve toplumsal altüst oluşun farklı biçimli çeşitli olaylarla vücut buldu. Çoğu zaman tarihin yavaş hareket ettiğini düşünürsek unutmak kolaydır, etkili değişiklikler nesiller boyu sürer, nadiren sosyal patlamalarla açığa çıkar. Hiç birşeyin daha önce olduğu gibi olmadığını ve öyle de kalmayacağını bilmek için tarih çalışıyoruz. Devrimciler, yeraltı tektonik plakalarındaki kademeli değişimleri inceleyen, ne zaman olacağını söyleyemese de bir gün Kaliforniya’da büyük bir deprem olacağını öngören jeologlar gibidir.

Yakında 60 yaşına gireceğim. İlk yıllarımda ne Çin Devrimi ve Hindistan’ın bağımsızlığını kazandığını ne de çoğu Afrika’da gerçekleşen ulusal devrimleri (sonrasında gerçekleşen Angola, Mozambik ve Güney Afrika’dakiler hariç) fark etmek için henüz çok gençtim. Küba Devrimi’nin ve Vietnam Ulusal Kurtuluş Savaşı’nın, Portekiz Devrimi’nin, Amerika’daki insan hakları hareketi ve siyahların özgürlük mücadelesinin, kadın özgürlük hareketinin ve gay özgürlük hareketinin farkındaydım. 60’lardaki savaş karşıtı harekete ve kültürümüzü inanılmaz derecede değiştiren genel radikalizasyon sürecine katıldım. O zamandan bu yana, Sovyetler Birliği’nin çöküşünü, Doğu Avrupa’daki çatışmaları, İspanya’da faşizmin yıkılışını, İran Şahı’na karşı gerçekleşen devrimi ve Afrika’daki ırk ayrımının sonunu gördüm. Bu rejimler sonsuza kadar yok edilemez gibi görünüyordu, ancak şimdi hepsi ortadan kalktı. Söz konusu coğrafyalardaki sorunlar çözümden uzaksa, en azından mücadele farklı bir temelde yürütülmektedir.

Bu başarısız ve yarı-başarılı devrimler ve halk mücadeleleri tarihinden, bazı marksistlerin yaptığı gibi işçi sınıfının sosyalist-anarşist devriminin gerçekleşmesi gerektiğini ya da “kaçınılmaz” olduğunu anlatmak için bahsetmiyorum. Ancak tersine devrimin gerçekleşmeyeceğini de iddia edemeyiz. Tarih sona ermedi. Değişimler yaklaşıyor, pozitif ya da negatif. Halk mücadeleleri, toplumsal olaylar ve devrimler devam edecek.

Herhangi bir dönemde, kapitalizm az ya da çok stabil ve “başarılı” olabilir, en azından dünyanın kapitalist kesiminde. Böylece limitli (göreceli) kazanımlar sağlanabilir, İkinci Dünya Savaşı’nı takip eden süreçteki büyük patlamadan 60’ların sonuna dek olduğu gibi. Savaştan sonra, işçi sınıfının yaşam standardını önemli ölçüde arttırabildiği görüldü, en azından küresel kapitalist ülkelerde. Faşizm defedildi ve demokrasiye geçildi. Baskı altındaki halklar bile politik “bağımsızlık”larını kazandı ve bazıları bir derece endüstriyel oldu. Ya da öyle görünüyor.

Ancak kapitalizmin temel radikal eleştirisi hala geçerlidir (Anarşizm kadar özgürlükçü Marksizm tarafından da geliştirilen). Kapitalizm, dünya işçi sınıfı ve yoksulları için stabil, istikrarlı bir kalıcı

refah sağlamak için uygun değil. “Üçüncü Dünya’nın” ekonomik ve endüstriyel gelişimi dengesiz ve karmaşık haldedir. Dünya ekonomisi olası bir çözüme doğru yokuş aşağı ilerliyor. Muhtemel Nükleer Savaş tehdidinin sürmesine neden olan nükleer silahlanmanın yayıldığı savaşlar devam ediyor. Onun ekolojik krizi, hepimizi etkileyecek olan korkunç yıkımı tehdit ediyor. Kapitalizmin politik demokrasiye bağlılığı sınırlı ve kolayca otoriter baskıya evriliyor. Programımız sosyalist-anarşist devrimdir, sadece iyi bir şey olduğu için değil, anarşist devrime ihtiyacımız olduğu için.

Devrimciler Reformları Desteklemeli Mi?

Çoğu zaman, direnişlerin çoğu, sistem içindeki iyileştirmeler için gerçekleşir: daha yüksek maaş ve daha iyi çalışma koşulları, herkes için sağlık hizmeti, ayrımcılıkla mücadele yasaları ve farklı etnisiteye sahip insanlar, kadınlar için olumlu politikalar, sendika örgütlenme hakkı, polis gözetiminden korunma, ekolojik güvenlik, mevcut savaşın ne olursa olsun sona ermesi ve benzeri şeyler. Bunlardan hiçbiri kendinde kapitalizmin ya da devletin varoluşuyla hesaplaşmaz. Bu tür talepleri “geçici”, “rüşvetler ve yemler” olarak görerek kınayan, desteklemeyi ve hatta duruma karşı çıkmayı dahi reddederek ne kadar “devrimci” olduklarını ispatlayan radikal solcuların uzun bir tarihi vardır. Bu tür eğilimler bugün de varlığını sürdürmektedir. Benzer şekilde pek çok anarşist varoluşları gereği sendikalara katılmayı reddeder (en azından “devrimci sendika” olmayanlara). Nihayet, sendikalar kapitalistleri devirmenin yollarını arayacağı yerde onlarla anlaşmalar yapar! Aralarında ABD’li işçilerin çoğu ezilen halklardaki insanlar kadar fakir olana kadar, ABD’li işçilerin yaşam standartlarını savunmaya dahi karşı olacak kadar radikal olanları vardır. Açık bir şekilde “ilkelci” olan ve herkesin uygarlık öncesi avcı-toplayıcı yaşama dönmesini isteyenlerden bahsetmiyorum.

Benim devrimci anarşist eğilimim, kesinlikle bazı reformlar için gerçekleşecek olan direnişleri desteklemektir. Biz işçi sınıfının ve genel popülasyonun bir parçasıyız, ahlaki olarak onlardan üstün olduğu için onları aşağılayıp yargılayabilecek olan azınlık değil. Çok uzun zamandır kapitalist koşullar altında yaşamaya zorlanıyoruz, insanların daha iyi beslenebilmesinin ve daha fazla boş vakte sahip olmasının iyi bir şey olduğunu düşünüyoruz. İnsanların bir şeylerin iyileşmesini istemeye ve nihayet, çocuklarının orduya gönderilip öldürmeleri ve ölmeleri için baskı yapılmamasını istemeye hakkı vardır. İnsanların yaşamlarındaki küçük değişiklikler uğruna mücadele etmek için devrimi beklemelerine gerek yoktur -zaten beklemezler de. Devrimler arasındaki devrimci olmayan o uzun zamanlarda bu kesinlikle doğrudur.

Asıl mesele bizim reformlar için nasıl mücadele edeceğimizdir. Anahtar strateji “kapitalizmin sınırlarını kabul etmiyoruz” ilkesi olmalıdır. Patronlar maaşlarda artışı karşılayamadıklarını söylediklerinde, hatta kesintiye gittiklerinde, ya da devlet sağlık sigortasını karşılayamadığını deklare ettiğinde, pek çok sendika yetkilisi buna uyum sağlamaktadır. İşçi sınıfının bu “liderleri” çalıştıkları şirketlerinin iflas etmesini ya da devletin bütçesine zarar gelmesini istemediklerini söylerler. Buna da “gerçekçilik”.

Bizim bakış açımıza göre, her yönetici sınıf işçi sınıfıyla işbirliğine gider. ABD’de kapitalistler, geçmişteki kralların hayal bile edemeyeceği zenginliğe ulaştılar. Bunun karşılığında da işçilere (nispeten) yüksek bir yaşam standardı, (İskandinav ülkelerindeki kadar yüksek olmamakla beraber) ve (nispeten) bir ölçüde de özgürlük ve demokrasi (ki bu ayrıcalıklar da temel olarak beyazlar içindi tabii ki) verdiler.

Benzer şekilde, eski Sovyetler Birliği yöneticilerinin, düşük kalitede olsa da, işçilerine garanti bir iş, barınma ve sağlık bakımı sağlamak karşılığında kontrolsüz bir güce ve servete sahip olmalarında olduğu gibi.

Kapitalistler işçilerin hayat standartlarına saldırmaya başladığında -onlarca yıldan beridir saldırıyor olsalar da- aklımızda tutmamız gereken onların halka verdikleri sözü tutmadıkları olmalıdır. Eğer onlar bu oldukça endüstriyel herkes için refah ve özgürlüğü sağlayamıyorsa, o zaman bırakın da başka birisi ülkeyi yönetsin, yani işçiler. Eğer şirket yoksulluk için ağlıyorsa, o zaman bırakın da işçiler üretim süreçlerinin anlatıldığı kitaplara baksın. Eğer sahipleri firmayı yönetip işçilere maaşlarını ödeyemiyorsa, yapılacak şey tesisin (ofis, şantiye her ne ise) kolektifleştirilmesi ve işçilerin oluşturduğu topluluk tarafından çalıştırılmasıdır. Eğer devlet sosyal servisleri ödeyemeyeceğini söylüyorsa (hatta New Orle-

ans şehrinin tamamını kaybettiler) o zaman bırakın da devletin yerine toplumsal dernekleri/örgütleri geçirelim. Maaşlarda kesintileri ve sosyal olanaklardaki kısıtlamaları kabul etmiyoruz. İşçilere karşı bu saldırıyı kabul eden bütün sendikacıları ve sendika destekli politikacıyı kınıyoruz.

Aynı durum bütün alanlarda geçerlidir. ABD hükümeti şimdi olduğu gibi bir savaşa “sıkışmış”, liberal demokratlar da ABD’nin kolonyal çıkarlarını kollarken nasıl olup da bu durumdan kurtulunacağını düşünüyor. Barış hareketinin “liderleri” bu tür burjuva siyasetçilerinin nasıl göreve getirilecekleri ve onları daha “makul” politikalar yürütmeye nasıl ikna edecekleri konusunda endişeli. Bunun yerine ulus devletlerin tüm bu uluslararası politikalarını, emperyalizmi, iktidarlı siyasetini ve “biz” ve “onlar” muhabbetini reddediyor; ABD güçlerinin her yerden, derhal çekilmesini talep ediyoruz ve tüm ABD askeri gücüne karşı çıkıyoruz.

Bu yönelim, ezilenler ve işçi hareketi içinde stratejik bir eğilim ile birlikte gitmeli. Anarşist işçiler işçi sınıfının politik bağımsızlığı için tutarlı bir şekilde militan olarak kalmalı. Her spesifik örnekte militanlığı ve bağımsızlığı nasıl yükselteceğimizi ve yasa koyuculara karşı nasıl daha güçlü mobilize olunup mücadele edileceğini ve başarılı olunacağını düşünmeliyiz. Mücadele daha militan, bağımsız ve demokratik -yani devrimci- olursa yasa koyucuların reform yapma zorunluluğu o kadar artar. Hareket içerisindeki devrimci kanadın varlığı, patronları reformistlerle daha fazla anlaşmaya zorlar (tıpkı Malcolm X’in insan hakları hareketi sırasında üzerinde durduğu gibi). Sadece reformların kazanılma ihtimalinin olduğu bir dönemde bile bir devrimci harekete ihtiyaç vardır.

Devrimciler reformlar için gerçekleştirilen mücadeleleri desteklerler, çünkü onlar mücadeledir. İnsanları yöneticilere karşı mücadele ettirecek olan ne varsa iyidir. Özgüvenlerini ve mücadele azmini yükseltecek ne varsa iyidir. Devrimler devrim olarak başlamaz, onlar sınıf mücadeleleri olarak başlar.

Reform ve devrim arasındaki ayrım o kadar keskin olmak zorunda değildir; bağlama göre değişir. Stabilité (İstikrar) ve refah dönemlerinde reform mücadeleleri sadece gelecek için verilen sözler açısından iyidir. Ancak sistem zorlukla karşılaştığında -ki bu başlamıştır- o zaman reform talepleri devrimci ayaklanmaların tetikleyicisi haline gelebilir. Geçmiş devrimlerden çıkarılan derslere baktığımızda bunun tekrar tekrar yaşandığını görürüz (Amerikan Devrimi’ni hızlandıran İngiliz çay vergisinden ya da Rus Devrimini başlatan işçi kadınların ekmek isyanından söz edebiliriz).

Anarşistler Devletten Talep Edilen Reformları Desteklemeli Mi?

Marksistler ve sosyal demokratlar devlet eylemi için reform çağrısı yaparlar. Devletçiliğin cevap olduğuna inanırlar: ya devlet mülkiyetine dayanan bir ekonomi ya da en azından kapitalist ekonominin güçlü bir devlet müdahalesi ve statüsüyle kontrol altına alınması. Anarşistler her zaman devletçi-kapitalist projelere karşı çıkmıştır. Devlet, kapitalist baskının bir aracından başka bir şey değildir, başka da bir şey olamaz. Onun büyümesini değil, parçalanmasını ummalıyız.

Neyse ki devlet, özel şirketlerden ne daha iyi ne de daha kötüdür. Devletten beklenen taleplere karşı tutumumuz taktiksel bir karaktere sahip olmalıdır, ilkesel değil. Mesela, açıktır ki “kamu hizmeti”nin “özelleştirilmesi” (devlet tarafından sağlanan hizmetin özel şirketlere devredilmesi) işçi sınıfına saldırı anlamına gelmektedir. Kamu çalışanlarını kapsayan sosyal güvenlikten kurtulmanın ve işçi sınıfına sağlanan hizmetlerde kesintiye gitmenin bir yoludur. Bu nedenden dolayı işçiler buna karşı çıkmakta haklıdır ve anarşistler de özelleştirme karşıtı mücadelenin bir parçası olmalıdır.

Kapitalizm içerisinde, devlet toplumu temsil ettiğini iddia eder ve kendisinin toplum olduğunu, “kamu” olduğunu iddia eder. Devletin toplumun çıkarları doğrultusunda hareket etmesini talep eden bu iddia bir yalan olarak görülmelidir. Pratikte, devletin çok fazla parası vardır ve bu para kapitalist sınıfın genel politikasının düzenlenmesi içindir. Anarşist işçiler herhangi bir kapitalist firmanın yönetiminden talep ettiğimiz şekilde bu durumla ilgili devletten taleplerde bulunabilirler. Eğer şirketlerden ücretlerimizi artırmamızı talep edebiliyorsak, devletten de asgari ücrete zam talep edebilmeliyiz. Eğer şirketlerden

maaşta kesintiye gitmeksizin çalışma saatlerimizin azaltılmasını isteyebiliyorsak, aynı şekilde devletten maaşta kesinti olmadan legal çalışma süresinin kısaltılmasını da isteyebilmeliyiz. Bu sosyalist-anarşist ekonominin prensibidir: bütün iş, işçiler arasında bölünmeli ve bütün ürünler işçiler arasında paylaşılmalı.

Ancak anarşist işçiler asla devleti (ne şimdi ne de yeni bir tanesini) yönetmeye kesinlikle dahil olmamalıdır, kapitalist bir işletmeyi yönetmeye de aynı şekilde (bazı yönetim kurullarında oturan sendika bürokratlarının aksine). Asla seçim politikalarına alet olmamalıyız. Ne zaman ki ,farz edelim Bolivya, kendi doğal kaynaklarının yabancı kapitalistlerin elinden alınıp ulusallaştırılmasını talep ediyor, bununla hemfikir olmalı ancak şunu da belirtmeliyiz; “işçiler ve halk tarafından kontrol edilmeli”, devlet tarafından değil. Ne zaman ki ABD’li sol liberaller devlet tarafından ödenen sağlık sigortası (sosyalleştirilmiş sağlık hizmeti) için çağrı yaparsa, desteklemeliyiz ancak sağlık kooperatifleri ve halk örgütleriyle organize edilmesi gerektiğini söyleyerek, bürokratik makinelerle değil.

Reformizm Değil Reform

Reformları desteklemek liberalizmin ya da reformizmin stratejisini benimsemek anlamına gelmez. Liberaller reformları kapitalizmin eylemlerini temizlemek için kullanmayı umut ederler, işçilere daha iyi bir yaşam sağlamak, insanları derisinin rengine göre ayırt etmeyi durdurmak ve küçük ülkelerdeki savaşa son vermek (en azından müttefik kuvvetler arasında) için değil. Onlar zincirlerimizin pürüzlü kenarlarını törpüleyeceklerdi. Tarihsel olarak sosyalist reformistlerin (sosyal demokratların) en azından hayal güçleri daha cesurdu. Reformları kapitalizmden sosyalizme yavaş yavaş, adım adım ve barışçıl bir geçiş için kullanmak istediler.

Başka bir yerde tartıştığım gibi, anarşizmin reformist bir versiyonun yaygınlaştığını görüyoruz. En azından Proudhon’a dönen bir programı takip ederek, kapitalizmden anarşizme kademeli bir şekilde artan, barışçıl bir geçişi umarlar. Oluşturulan kooperatifler, topluluk merkezleri ve diğer alternatif enstitü ve aktivitelerle eski toplumun nihai mağlubiyetine kadar bunu yapmak için uğraşırlar. Galiba GM ve United Steel gibi şirketlerin yerini üretici kooperatifleri alacak. Burjuva devletinden bu gitgelleri fark etmesi ve kendisinin yerine geçecek sınıfa zorluk çıkarmadan yerini vermesi beklenmiyor.

Bütün bunlar çok tehlikeli, eğer hoş ise fanteziden ibaret. Burjuva sınıfı, kendi “alternatif kurumlarını” (işletmeler) feodal düzenin çatlaklarını doldurmak için geliştirmiştir ve hala kapitalizmi kabul ettirebilmesi için “Atlantik Devrimi” ile savaşmalıdır. İkinci Dünya Savaşı sonrası dünyada refaha, reformlara ancak minimal ölçekte ve baskı altında izin verilir, küresel kapitalist devletlerde bile yaygın bir sefalet vardır, ırka ve cinsiyete dayalı baskı vardır, saldırganlık nedeniyle savaşlar sürmektedir. “Üçüncü Dünya’nın” devrimci direnişleri, Orta Amerika’da, Güney Amerika’da ve başka yerlerde karşı devrimci terörle karşılaşmaktadır. Allende’nin Şili’si gibi reformist programlar bile kanla boğulmuştur. Şimdi ise dünya ekonomik gerileme ve krizle batmaktadır. Devletin şiddet içeren bir karşı çıkışı olmadan nasıl mevcut toplumun barışçıl bir reformla dönüşmesini bekleyebiliriz? Nasıl? Neden?

Kooperatifleri ve bazı sosyal faydaları “reform” diyerek eleştirmiyorum. Bunlar kendilerinde iyidirler ve mücadele için kullanışlı destek güçlerini oluştururlar. Alternatif medya, internet siteleri de dahil olmak üzere, mesajı dışarı çıkarmak için son derece kullanışlıdır. Ancak bu devletin ve kapitalizmin üstesinden gelmek için başarılı bir stratejinin kendisi değildir.

Devrim kanlı olmak zorunda değildir. Birleşik Devletler’de örneğin, toplumun %80’i işçi sınıfındandır (ücretli çalışan olarak düşünürsek). Eğer çoğunlukla devrimci bir program etrafında birleşirlerse, eğer silahlı güçlerin desteğini kazanmışlarsa (işçi sınıfın kadınları ve erkekleri) ve eğer yollarını takip etmekte kararlıysalar, ne olursa olsun, yöneten sınıf demoralize olabilir ve elindekileri kolayca verebilir. Eğer başka coğrafyalarda devrimler zafer kazandıysa, bu özellikle doğru olmalı.

Ancak bunun gerçekleşeceğine ilişkin hiçbir garanti yoktur. Birleşik Devletler’de kapitalist sınıf, dünya politikasında halihazırda gözlemlediğimiz gibi zalim ve merhametsizdir. Hiç şüphe yoktur ki eğer gerek olduğu düşünülseydi demokratik rejimin militer bir diktatörlükle başka ülkelerde olduğu gibi değişmesi

kaçınılmaz olurdu. Ancak o kocaman bir “orta sınıf” tarafından desteklenmektedir. Derin bir şekilde ırkçı, cinsiyetçi ve dinci-muhafazakar duygular orta ve işçi sınıfının geniş kısmına yayılmış durumdadır. Devrimci işçi sınıfı yüksek oranda kutuplaştırılmış, derin bir şekilde ayrıştırılmış bir toplumla karşı karşıya kalabilir. Yalnızca faşist baskıyı engellemek için mücadele edilebilir, Meksika’dan destek için devrimci güçler gelebilir. Bütün bunlar kapitalist sınıf ve onun müttefiklerine bağlıdır.

Neyse ki sınıfımızın, kendisini savunacak silahları ve sayısı dışında bir şeyleri var. Endüstrinin, taşımacılığın ve servislerin ekonomik kollarını elimize geçirip, toplumu durdurabilir ya da başka bir temelde yeniden başlatabiliriz. Bu proleteryanın özel gücüdür. Bu, özsavunmanın gerekli olmadığı anlamına gelmez, polis ve faşist terörüne mutlaka direnilmelidir. Ancak bu, olumlu bir sonucu mümkün kılar.

Reformist tartışma, geçmiş bütün devrimlerin başarısız olduğunu tartışır. Bu doğru değildir, halkın belleğinde geçmiş deneyimlerin kazanımları durmaktadır, kapitalist ülkelerdeki (her ne kadar sınırlı olsa da) “demokrasi” ve özgürlükler dahil. Ancak geçmiş hiçbir devrimin yöneten azınlıklar kuralını sona erdirmedeği konusuna katılıyoruz. Devrimin şu anda sorunları çözeceğini kanıtlayamayız. Ancak reformizm de; ne devlet sosyalizmi versiyonu olan şeklinin, ne de ılımlı anarşist versiyonun zaferiyle - kapitalist hükmü bitirerek- sonuçlanmadı. Gerekçeli analizin önemi budur, gerisi inanç ve sorumluluktan ibaret.

Çeviren: Zeynel Çuhadar

Anarşist Kütüphane

Meydan Gazetesi
Programımız Anarşist Devrimdir
Anarşistlerin Teori ve Pratik Tartışmaları (5)
04.05.2020

04.05.2020 tarihinde <https://meydan.org/2020/05/04/anarsistlerin-teori-ve-pratik-tartismalari-5-programimiz-anarsist-devrimdir/> 'den alındı.

Çeviren: Zeynel Çuhadar

tr.anarchistlibraries.net